

JUBILEJ »MLEKARE« U SUBOTICI

Marta god. 1955. osnovana je »Mlekara« u Subotici. Zadatak joj je bio snabdijevanje grada Subotice mlijekom i mlječnim proizvodima. Mlekara je radila bez stručne radne snage. U početku je za rad bilo angažirano oko 20—50 ljudi.

Tada je mlekara otkupljivala oko 1000 l mlijeka. Prosjek je iznosio 2000 l na dan (od 1000 — 5000 l).

Mlekara je bila opskrbljena ovom opremom:

sa 2 bubnjasta pastera 500 l/h, sa 2 hladnjaka po 500 l/h, predgrijačem za mlijeko (kada) 1000 l, separatorom 1000 l/h, zrijačem za vrhnje 500 l, drvenom bučkalicom 100 l, aparatom za čiste kulture, sirnim kotlom 500 l, sa 5 aluminijskih kada — 2 po 2000 l i 2 po 800 l, 1 po 300 l, sa 12 drvenih hladnjaka za mlijeko u prodaji po 300 l i parnim kotlom 400 kg/h, te ledarom.

Otkupljeno mlijeko prerađivano je u konzumno, u jogurt u kantama, maslac, sitan sir i kačkavalj.

Sl. 1 — Sa otvorenja proslave 15 godina rada »Mlekare«
— Subotica

(Foto: D. Jovanović, Beograd)

Do god. 1960. nije bilo većih promjena u mlekari. Radila je s gubitkom. Otkupljivalo se 1500 — 2500 l mlijeka na dan. God. 1960. počeli su pristizati prvi mladi stručnjaci i otkup se povećao u toj godini na 5000 t mlijeka. Počelo se čvršće ugovarati s poljoprivrednim organizacijama; poboljšava se kvaliteta proizvoda i smanjuju gubici.

God. 1963. nakon održane sjednice kolektiva »Mlekare« određene su smjernice daljnjeg rada.

Za rentabilniji i bolji rad »Mlekara« treba da ima:

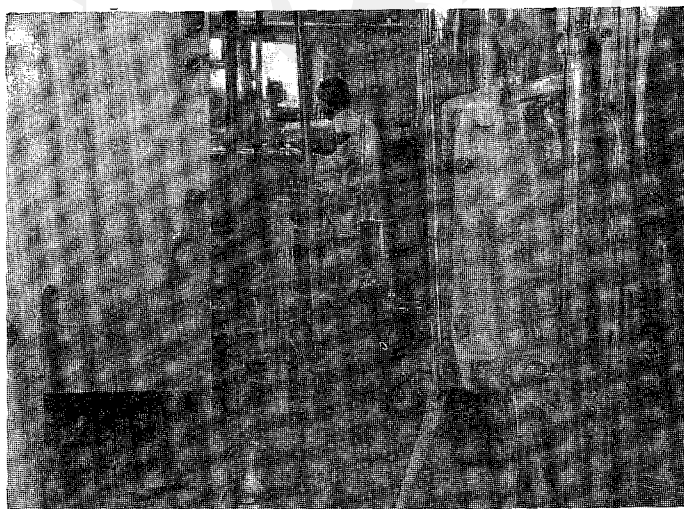
više mlijeka, da odnosi u prvom redu s proizvođačima budu dugoročniji i stabilniji, da se rekonstruira i modernizira »Mlekara«, da se uvede suvremena

tehnologija, da se u vezi s time poveća broj stručnjaka, da se stupi u dugoročnije veze s kupcima, da se ograniče investicije i ostali troškovi u granicama mogućnosti »Mlekare«, da se privređivanje što više racionalizira i da se razviju tercijalne djelatnosti.

Do god. 1966. nabavljena su: 2 kompresora 40.000 cal/h, bućkalica od 500 l i strojevi za proizvodnju topljenog sira bez stroja za pakovanje.

Rekonstrukcija mljekare izvršena je god. 1966/67. U to doba stavljen je u pogon i uređaj za pasterizaciju 5000 l/h, homogenizator 5000 l/h, stroj za pranje, punjenje i zatvaranje boca 4000 l/h, holandska kada 5000 l, stroj za pakovanje maslaca ($\frac{1}{4}$) 400 kg/h, sušara s dvostrukim valjcima 1250 l/h, 2 duplikatora po 500 i po 100 l/h i parni kotao 400 kg/h.

Proizvodilo se pasterizirano mlijeko u bocama, jogurt ($\frac{1}{4}$), vrhnje $\frac{1}{4}$ (god. 1967), subotički zreli sir ($\frac{1}{4}$), srpski sir, mlijeko u prahu punomasno i obrano, kondenzirano mlijeko i tučeno vrhnje (god. 1968), krem sirevi i voćni jogurt (1968), a sladoledna smjesa (1970).

Sl. 2 — APV evapurator

(Foto: D. Jovanović, Beograd)

Sadašnja mljekara je u centru grada i dotrajala je, dok je njena oprema za sada zadovoljavajuća. U toku je izgradnja nove mljekare na drugoj lokaciji, u kojoj će se kompletirati postojeća oprema i nabaviti potrebna nova.

Treba naglasiti, da već sedam godina »Mlekara« ima poslovno-tehničku suradnju s poljoprivrednim organizacijama: SIPK Sarajevo, koja se suradnja i dalje nastavlja. Uz to je izuzetno dobra suradnja s industrijom čokolade i bombona »Pionir« i s Tvornicom čokolade u Vršcu. Uspješna je i suradnja s ostalim mljekarama Beograd, Zagreb, Novi Sad, Sombor i dr.

Posebno valja istaći suradnju s poljoprivrednim proizvođačima. Dogovoreno je da se uročavaju sredstva za izgradnju nove mljekare.

Nova tehnologija je već uvedena. Sada je u »Mlekari« osam fakultetski obrazovanih stručnjaka. Više od polovice radnika s kvalifikacijama, a svega 11 radnika ima nižu stručnu spremu.

U programu je opremiti konzumno mlijeko u Prepack-u, a u plastičnoj ambalaži jogurt, voćni jogurt, vrhnje, krem sireve i tučeno vrhnje, maslac (po

¼ kg) u foliji, a zreli sir također u foliji po ¼ kg, srpski sir u limenkama, a topljeni sir u crijevu. Uz to proizvodit će se kačkavalj, mlijeko u prahu punomasno, obrano te kondenzirano mlijeko.

God. 1969. otkupljeno je 13 milijuna litara kravljeg mlijeka, od čega 30 % u kooperaciji. Posljednje 2 godine uzorci mlječnih proizvoda »Mlekare« Subotica dobili su nagrade i to najviše zlatnih medalja.

U god. 1970. planirano je otkupiti 14 ½ mil. litara, od toga u kooperaciji 37 %.

Proizvodi se uglavnom plasiraju na subotičko tržište, a djelomično u Sarajevo, dok mlijeko u prahu u konditorskoj industriji.

Prijevoz mlijeka vrši se isključivo cisternama, a sirovinska baza je snabdijevana rashladnim uređajima (nabavljenim u razdoblju od god. 1963. do 1967). Zaključeno je, da se pristupi razvijanju tercijalne djelatnosti, u prvom redu vlastite trgovačke mreže, a zatim ugostiteljstva i turizma.

Integracioni krug treba da se zatvori na relacijama proizvođač-prerađivač, trgovac i potrošač.

»Mlekara« u Subotici je zagovarač integracionih kretanja u prvom redu mljekara. U dovoljnoj je mjeri integrirana s poljoprivrednim organizacijama, a i kupcima. Integracija s mljekarama treba da bazira na podjeli rada, zajedničkoj obradi tržišta i zajedničkom investiranju.

U izvještaju o 15-godišnjem radu navedene su obaveze koje kolektiv »Mlekare« treba da na sebe preuzme.

Među tim obavezama valja istaknuti ove:

- izgraditi novu mljekaru;
- investicije za voćni sladoled dokrajčiti;
- dalje razvijati tercijalne djelatnosti;
- raditi na planu integracionih odnosa;
- pojačati stručni kadar;
- povećati produktivnost rada i standard radnika u mljekari;
- pojačati postojeće odnose s partnerima;
- negovati i poštovati dobre međuljudske i međunacionalne odnose u kolektivu.

MLJEKARSKA IZLOŽBA U AUSTRALIJI

U vezi s XVIII Internacionalnim mljekarskim kongresom održat će se u Sydney-u od 12. — 18. listopada o. g. internacionalna izložba mljekarske opreme.

Sve zemlje svijeta, koje su orijentirane na proizvodnju mljekarske opreme izložit će svoje proizvode: strojeve i uređaje za obradu, prerađu u razne mlječne proizvode, opremanje i raspačavanje mlijeka.

Računa se, da će na kongresu biti oko 4000 učesnika.

Iz domaće i strane štampe

Seljak maloposjednik u Finskoj kolje krave (No 28/69) — Seljak s malo posjeda u Finskoj dobit će uz premiju za smanjenje obradive površine i novčanu pripomoć od 100 FM za svakih 100 kg mrtve vage od prodanih krava. Računa se, da će se tom stimulacijom naknadno zaklati u ovoj godini 40 000 krava tj. 4% od postojećeg stanja. God. 1968. zaklalo

se u klaonicama 520 400 goveda, a od toga 151 300 krava. Naredba o tome stupila je na snagu 1. svibnja 1969. god.

Maloposjednici (od 2—14 ha), koji se obvežu, da svoju ukupnu ratarsku površinu neće obrađivati tri godine, dobivaju od 1. svibnja 1969. god. premiju od 250 FM po ha. Očekuje se, da će se time smanjiti obradiva površina za 100 000 ha.